7/2574

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

SAYI: B.02.1.HM.0.EKA-02.01-13/ 05.07.04* 41920
KONU: Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 21.05.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-357-13 / 2424 sayılı yazısı.

İlgi yazıda bahse konu, Denizli Milletvekili Sayın Ümmet Kandoğan tarafından tevcih edilen 7/2574 sayılı yazılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin Hazine Müsteşarlığınca hazırlanan cevaplar ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı

EKLER:
EK-1: Yazı (1 adet-4 sayfa)

DAĞITIM:
Bilgi: Başbakanlığa

SORU 1: 2002 ve 2003 yıllarının;

a) Toplam iç borç stoku ne kadardır?

b) Toplam dış borç stoku ne kadardır?

Konsolide bütçe iç borç stoku, 2002 yıl sonu itibariyle 149,9 katrilyon TL ve 2003 yıl sonu itibariyle 194,4 katrilyon TL seviyesindedir. Konsolide bütçe dış borç stoku ise, 2002 yıl sonu itibariyle 56,8 milyar dolar ve 2003 yıl sonu itibariyle 63.4 milyar dolar seviyesindedir.

SORU 2: 2002 ve 2003 yıllarında;

a) Toplam ne kadar iç borç anaparası ve faizi ödenmiştir?

b) Toplam ne kadar dış borç anaparası ve faizi ödenmiştir?

Konsolide bütçeden, 2002 yılı içerisinde 78,2 katrilyon TL iç borç anapara ödemesi ve 46,8 katrilyon TL faiz ödemesi, 2003 yılı içerisinde ise 105,9 katrilyon TL iç borç anapara ödemesi ve 52,7 katrilyon TL faiz ödemesi yapılmıştır. Yine, konsolide bütçeden, 2002 yılı içerisinde 9,0 katrilyon TL dış borç anapara ödemesi ve 5,0 katrilyon TL faiz ödemesi, 2003 yılı içerisinde ise 10.5 katrilyon TL dış borç anapara ödemesi ve 5,9 katrilyon TL faiz ödemesi yapılmıştır.

SORU 3: 2004 yılında iç borç ve dış borç stokunun ne kadar olması programlanmıştır?

2004 yılı Bütçe Programı'nda (2004 yılı Bütçe Gerekçe'sinde yayınlanmıştır) 39.2 katrilyon TL'lik net iç borçlanma[1], 5,6 katrilyon TL'lik net dış borçlanma öngörülmüştür. Bu öngörüler çerçevesinde, 2004 yılı Ocak-Mayıs döneminde 15,8 katrilyon TL'lik net iç borçlanma gerçekleştirilirken, aynı dönemde 13,8 trilyon TL'lik net dış borç ödemesi yapılmıştır. Konsolide bütçe iç ve dış borç stok tahminleri 2004 yılı bütçe gerçekleşmelerine, TEFE-TÜFE, faiz oranlarına ve kur seviyelerine bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir.

SORU 4: 2004 yılı içinde;

a) Toplam ne kadar iç borç ana parası faizi ödenecektir?

b) Toplam ne kadar dış borç ana parası ve faizi ödenecektir?

2004 yılı Bütçe Programı'nda 134,9 katrilyon TL'si anapara ve 59.3 katrilyon TL'si faiz olmak üzere toplam 194,1 katrilyon TL'lik iç borç servisinin yapılması öngörülmektedir. 2004 yılı Ocak-Mayıs döneminde ise konsolide bütçeden, 52,0 katrilyon TL'si anapara ve 23,4 katrilyon TL'si faiz olmak üzere toplam 75,4 katrilyon TL'lik iç borç servisi yapılmıştır. Buna ilaveten, 2004 yılı Bütçe Programı'nda 10,7 katrilyon TL'si anapara ve 6,9 katrilyon TL'si faiz olmak üzere toplam 17,6 katrilyon TL'lik dış borç servisinin yapılması öngörülmektedir. 2004 yılı Ocak-Mayıs döneminde ise konsolide bütçeden, 5,4 katrilyon TL'si anapara ve 2,7 katrilyon TL'si faiz olmak üzere toplam 8,1 katrilyon TL'lik dış borç servisi yapılmıştır.

[1] Net borçlanma, toplam borçlanmadan anapara ödemesinin çıkarılmasıyla bulunmaktadır.

SORU 5: 2004 yılı için IMF ve Dünya Bankası'nın vermeyi taahhüt ettiği dış borçların vadeleri ve faiz oranları nedir?

IMF KREDİLERİNDE VADE VE FAİZ ORANI

Stand-By Düzenlemesi Kapsamında Kullanılan Kaynakların Geri Ödeme Süreleri

Stand-by düzenlemesi çerçevesinde temin edilen imkanların vadesi ilk 2 yıl 3 ayı geri ödemesiz dönemden oluşmak üzere toplam 4 yıldır. Ancak sözkonusu vade, ülke koşulları gözönüne alınarak 3 yıl 3 ayı geri ödemesiz dönemden oluşmak üzere 5 yıla uzatılabilmektedir. Temin edilen kredi geri ödemesiz dönemin bitiş tarihinden başlamak üzere üçer aylık dilimler halinde geri ödenmektedir.

IMF'nin Stand-By Düzenlemesi Kapsamında Kaynak Kullanan Üye Ülkelere Uyguladığı Faiz Oranı

IMF, Stand-By Düzenlemesi kapsamında kaynak kullandırdığı ülkelere uyguladığı faiz oranını kullanılan kaynağı ülke kotasıyla ilişkilendirmek suretiyle belirlemektedir. Bu çerçevede kullanılan kaynağın üye ülke kotasının;

%200'üne kadarki kısmı için ..... Ayarlanmış Oran
%200-300'ü arasındaki kısım için ..... Ayarlanmış Oran + 100 baz puan
%300'ünden fazla olan kısım için ..... Ayarlanmış Oran + 200 baz puan

uygulanmaktadır. Bu uygulama 28 Kasım 2000 tarihi itibariyle başlamıştır. Bu tarihten önceki kaynak kullanımları için ayarlanmış oran üzerinden faiz tahakkuk ettirilmektedir.

Ayarlanmış Oran, (i) Normal Oran ve (ii) Yük Paylaşımı olmak üzere 2 temel bileşenden oluşmaktadır.

(i) Normal Oran, SDR Faiz Oranının önceden belirlenmiş bir katsayıyla (halihazırda 1.54) çarpılması suretiyle hesaplanmaktadır. **SDR Faiz Oranı,** parası SDR sepetini oluşturan 4 para biriminin (Euro, Japon Yeni, İngiliz Sterlini, ve ABD Doları) para piyasalarındaki temel faiz oranlarının ağırlıklı ortalamaları alınarak her hafta başında belirlenmektedir.

(ii) Yük Paylaşımı, IMF'nin üye ülkelere kullandırdığı kaynakların geri ödemelerinde sözkonusu olabilecek gecikmelerin maliyetinin faiz oranlarına yansıtılmasıdır.

SDR faiz oranı haftalık olarak belirlendiği için dönemler itibariyle değişkenlik göstermektedir. Ancak SDR faiz oranı bir sepet üzerinden hesaplandığından dalgalanmalar sınırlı kalmaktadır.

Son olarak 31 Mayıs – 6 Haziran 2004 haftasında, ortalama olarak SDR Faiz Oranı % 1.72 olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede,

*Normal Oran ..... % 2.65 (%1.72 * 1.54)*
Yük Paylaşımı..... % 0.09
Ayarlanmış Oran ..... % 2.74

Türkiye'nin Kullandığı IMF Kaynakları ve Maliyeti

Türkiye'nin IMF'deki kotası 964 milyon SDR (yaklaşık 1.4 milyar ABD Doları)'dır.

Ülkemizin halihazırda elinde bulunan IMF kaynaklarının tamamı Stand-By Düzenlemeleri kapsamında sağlanmış kaynaklardan oluşmaktadır. Ülkemizin Stand-By Düzenlemeleri çerçevesinde kullandığı IMF kaynaklarının faiz oranının hesaplanma biçimi IMF'den bu kapsamda kaynak kullanan tüm diğer üye ülkelerle aynıdır.

Ülkemizin halihazırda elinde bulundurduğu IMF kaynaklarına ödediği faizin hesaplanma şekli aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

	Milyon SDR (01.06.2004 itibariyle)	Dönem Ortalama Faiz Oranı (%) (24.05-30.05.2004)
Toplam Stok /1	**15,285**	
- 28 Kasım 2000 tarihi öncesi yapılan kullanımlara ilişkin stok	423	2.74
- Kotanın %200'üne kadar olan kısım	1,928	2.74
- Kotanın %200-300'ü arası	964	3.74
- Kotanın %300'ünü aşan kısmı	11,970	4.74
Ağırlıklı Ortalama		**4.37**

(1) Yapılan toplam kullanımlardan toplam geri ödemelerin çıkarılmasıyla elde edilmiştir.

Türkiye'nin 2004 Yılında Kullanacağı IMF Kaynaklarının Maliyeti

Bu çerçevede, 2004 yılında kullanılacak kaynaklara ödenecek faiz oranı da yukarıda gösterilen hesaplamaya paralel olarak haftalık bazda değişecek SDR faiz oranına bağlı olarak gerçekleşecektir.

7/2574

DÜNYA BANKASI KREDİLERİNDE VADE VE FAİZ ORANI
(2004 yıl için)

Vade

4-5 yıl geri ödemesiz dönem olmak üzere toplam 17 yıl.

Faiz oranı

Değişken Marjlı Kredilerde (Variable Spread Loan-VSL):

6 aylık LIBOR + 45 baz puan [Düzenli ödeme indirimi (waiver) hariç] (*)

Sabit Marjlı Kredilerde (Fixed Spread Loan-FSL):

50 baz puan.

(*) *Borçlunun ödemelerini düzenli gerçekleştirmesi halinde, 25 baz puan indirim yapılmaktadır. Türkiye, düzenli borç ödeyen bir ülke olarak bu indirimden yararlanmaktadır.*